

prima instanță: C. Ursachi
instanța de apel: N. Vascan, E. Fistican, V. Negru

dosarul nr. 3ra-1180/16

ÎNCHEIERE

03 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii:

Ion Druță, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva Primăriei orașului Vatra mun. Chișinău și Consiliului orășenesc Vatra mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” și menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 iunie 2015,

c o n s t a t ă:

La data de 17 noiembrie 2014 ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei orașului Vatra mun. Chișinău și Consiliului orășenesc Vatra mun. Chișinău privind declararea refuzului ca ilegal și obligarea Consiliului or. Vatra mun. Chișinău să radieze din Registrul bunurilor imobile înscrisurile și să aprobe delimitarea terenurilor proprietate publică a statului.

În motivarea acțiunii reclamantul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a invocat că în baza contractului nr. 2-33 6002956 din 02.08.2013, ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” a prestat servicii de proiectări și investigații pentru actualizarea planurilor cadastrale a terenului și eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren în mun. Chișinău, com. Vatra, pe suprafața de 0,0102 ha și pe suprafața de 2,4230 ha.

La 09.10.2013 ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” a elaborat acte de constatare pe teren la modificarea planului cadastral și geometric al terenului proprietate publică a statului cu suprafața de 0,0102 ha cu nr. cadastral 0122101119, amplasat în mun. Chișinău, or. Vatra, str. Feroviarilor nr. 5 și al terenului proprietate publică a statului cu suprafața de 2,4230 ha, nr. cadastral 01221041185, amplasat în mun. Chișinău, or Vatra, f/n, care se află în gestiunea economică a ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Actele sus menționate au fost coordonate cu Primăria or. Vatra mun. Chișinău și predate oficial Consiliului or. Vatra mun. Chișinău spre examinare și

adoptare a unei decizii privind delimitarea terenurilor ca proprietate publică a statului.

La data de 17.10.2013, 05.11.2013, 24.02.2014 și 30.04.2014 de către ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” au fost adresate Primăriei or. Vatra mun. Chișinău 4 solicitări privind actualizarea planurilor cadastrale și delimitarea terenurilor proprietate publică a statului gestionate de ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Primăria or. Vatra mun. Chișinău la data de 29.07.2014 a expedit în adresa ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” răspuns cu nr.762, prin care comunică că au fost introduse demersurile date în ordinea de zi spre examinare consiliului, la 3 ședințe consecutive, însă de fiecare dată consiliul refuză votarea proiectelor de decizii privind actualizarea planurilor cadastrale și delimitarea terenurilor proprietate publică a statului gestionate de ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Menționează că a expedită în adresa Primăriei or. Vatra și Consiliului or. Vatra cerere prealabilă, prin care s-a solicitat de a accepta radierea din Registrul Bunurilor Imobile a înscrisului privind înregistrarea dreptului de proprietate al APL or.Vatra asupra terenului care constituie proprietate publică a statului în gestiunea ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu nr. cadastral 0122101119; de a aproba materialele delimitării terenurilor proprietate publică a statului (actele de constatare pe teren, planurile geometrice) aflate în gestiunea ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu nr. cadastral 0122101119 cu suprafața de 0,0102 ha și cu nr. cadastral 01221041185 cu suprafața de 2,4230 ha; de a adopta decizii privind atribuirea terenurilor proprietate publică a statului în gestiunea ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu nr. cadastral 0122101119 cu suprafața de 0,0102 ha și cu nr. cadastral 01221041185 cu suprafața de 2,4230 ha amplasate în mun. Chișinău, or. Vatra.

Prin răspunsul Primăria or.Vatra nr. 1082 din 23.10.2014 au fost informați că proiectul de decizie privind transmiterea terenurilor cu numerele cadastrale 0122101119 și 01221041185 din proprietatea publică a Administrației publice locale a or.Vatra în proprietatea publică a statului a fost înaintat spre examinare consiliului local de trei ori, însă nici odată nu s-a acceptat adoptarea unei asemenea decizii. Totodată, Primăria or.Vatra mun. Chișinău comunică că oferă ÎS „Calea Ferată din Moldova” posibilitatea de a se adresa în instanța de judecată pentru soluționarea justă a litigiului dat. S-a menționat că pînă în prezent Consiliul local or. Vatra nu a aprobat materialele respective, nu a emis careva decizii și nici nu a justificat refuzul.

Reieșind de cele expuse, reclamantul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a solicitat de a declara ilegal refuzul Consiliului or. Vatra privind aprobarea delimitării terenurilor proprietate publică și emiterea deciziei; a obliga Consiliului

or. Vatra să radieze din Registrul Bunurilor Imobil înscrisul privind înregistrarea dreptului de proprietate al Administrației publice locale or.Vatra asupra terenului care constituie proprietatea publică a statului în gestiunea ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu nr. cadastral 0122101119; a obliga Consiliului or. Vatra să aprobe delimitarea terenurilor proprietate publică a statului (actele de constatare pe teren, planurile geometrice, aflate în gestiunea economică a ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu nr. cadastral 0122101119 cu suprafața de 0,0102 ha și cu nr. cadastral 01221041185 cu suprafața de 2,4230 ha; a obliga Consiliului or. Vatra de a adopta decizii privind atribuirea terenurilor proprietate publică a satului în gestiunea ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu nr. cadastral 0122101119 cu suprafața de 0,0102 ha și cu nr. cadastral 01221041185 cu suprafața de 2,4230 ha amplasate în mun. Chișinău, or.Vatra; a încasa cheltuielile de judecată din contul pîrîtului.

Prin hotărîrea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 24 iunie 2015 acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea lui, casarea hotărîrii apelate și emiterea unei noi hotărîri prin care a admite acțiunea.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016 a fost respins apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” și menținută hotărîrea primei instanțe.

Instanța de apel la emiterea deciziei a apreciat ca fiind corectă concluzia primei instanțe, precum că în regiunea gării feroviare a avut loc delimitarea terenurilor proprietate publică a unității administrativ teritoriale și a celor ale statului gestionate de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în acest sens fiind relevantă Hotărîrea Guvernului nr. 293 din 19.04.2010 cu privire la aprobarea Cadastrului funciar conform situației de la 01.01.2010, fapt confirmat prin informațiile din Registrul bunurilor imobile anexate la dosar, din care rezultă că suprafața terenului cu nr. cadastral 0122102.005 gestionat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” este în mărime de 57, 6924 ha – suprafață de teren.

Invocînd prevederile art. 8 alin. (3) din Lege cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, care prevede că transmiterea unui bun din proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale în proprietatea publică a statului se face la propunerea Guvernului, prin hotărîre a consiliului local, instanța de apel a stabilit că o asemenea propunere din partea Guvernului în adresa Consiliului orașului Vatra nu a parvenit.

Or, ÎS „Calea Ferată din Moldova” niciodată nemijlocit nu s-a adresat consiliului local (cu excepția cererii prealabile) cu vreun demers prin care ar cere consiliului local transmiterea în gestiune a terenurilor menționate și argumentarea necesității atribuirii lor.

Instanța de apel a invocat că reieșind din materialele dosarului, Primăria or. Vatra a aprobat planurile geometrice actualizate și a înaintat demersurile ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” spre examinare Consiliului local, deoarece de competența ei ține executarea acestor atribuții, însă, decizia de a satisface sau nu cerințele solicitantului a ținut de competența consiliului local, iar primăria ca organ executor execută deciziile consiliului local.

ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” a Agenției Relații Funciare și Cadastru, la care face referire reclamantul, a elaborat actele de constatare pe teren pentru modificarea planurilor cadastrale a terenurilor cu numerele cadastrale 0122101119 și 01221041185 în partea majorării suprafeței lor cu 0,0020 ha și 0,8155 ha din contul terenurilor ce aparțin unității administrativ-teritoriale din or. Vatra, care sunt documente premergătoare demersului Guvernului către consiliul local pentru adoptarea unei decizii de transmitere a suprafețelor de teren ce îi aparține statului.

În acest sens, instanța de apel menționează că după înregistrarea dreptului de proprietate după Republica Moldova, Guvernul va transmite în gestiune suprafețele de teren solicitate, dacă consiliul local va accepta în deplina măsură varianta propusă.

La data de 20 iunie 2016 ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea lui, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri prin care a admite acțiunea.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul declarat se consideră a fi depus în termen.

În motivarea recursului, recurentul a invocat interpretarea eronată de către instanțele inferioare a prevederilor art. 118 CPC, prin care se stabilește că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Susține că obiectul litigiului ține de procedura contenciosului administrativ, iar prin prisma prevederilor art. 19, 22 din Legea contenciosului administrativ, sarcina probațiunii este pusă pe seama pârâtului, în speță: Primăria or. Vatra și Consiliul local al or. Vatra.

În acest sens, menționează că instanța de fond și instanța de apel au interpretat eronat prevederile art. 22 alin. (2) lit. b) din Legea contenciosului administrativ, or la momentul punerii cererii pe rol, cât și pe parcursul examinării pricinii, judecarea

cauzei a avut loc exclusiv în baza înscrisurilor prezentate de reclamant, fapt ce a lezat dreptul ÎS „Calea Ferată din Moldova” la un proces echitabil, principiu transpus în art. 6 din CEDO, fapt ce are ca rezultat diminuarea calității actului de justiție.

Invocă recurentul că este ilegală aprecierea instanței, precum că suprafața terenului cu numărul cadastral 0122102.005 gestionat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” este în mărime de 57,6924 ha - suprafață de teren în de ajuns pentru desfășurarea normală a activității întreprinderii și nu este necesitate pentru a o majora din contul terenului cu numărul cadastral 0122101.119

În opinia recurentului, nu ține de competența instanței de judecată să stabilească suprafețele de teren necesare pentru activitatea în regim normal a întreprinderii, în condiția în care asemenea capăt de cerere nu a fost înaintat.

Consideră că atât instanța de fond cât și instanța de apel nu au examinat per ansamblu circumstanțele de fapt și de drept ale pricinii, astfel dând o apreciere eronată și ilegală pretențiilor înaintate de ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Menționează că pretențiile înaintate de ÎS „Calea Ferată din Moldova” cuprind mai multe capete de cerere, nu și cea de a transmite terenurile din proprietatea publică locală în proprietatea statului. ÎS „Calea Ferată din Moldova” a solicitat aprobarea delimitărilor terenurilor proprietate publică a statului, aflate în gestiunea economică a ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu nr. cadastral 0122101.119 cu suprafața de 0,0102 ha și cu nr. cadastral 01221041.185 cu suprafața de 2,4230 ha.

Sușine că temeinicia solicitării ÎS „Calea Ferată din Moldova” o constituie planul geometric din 09.10.2013 elaborat de către ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, care a fost semnat de primarul or. Vatra și de către specialistul cadastral al Primăriei or. Vatra.

În urma efectuării lucrărilor, la data de 09.10.2013, ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” a elaborat act de constatare pe teren la modificarea planului cadastral, planul de stabilire a hotarelor, planul geometric al terenului proprietate publică a statului cu suprafața de 0,0102 ha cu nr. cadastral 0122101.119 amplasat în mun. Chișinău or. Vatra, str. Feroviarilor nr.5 și al terenului proprietate publică a statului cu suprafața de 2,4230 ha cu nr. cadastral 0122104.1185 amplasat mun. Chișinău, or. Vatra, f/n (intravilan), în gestiune economică a ÎS Calea Ferată din Moldova. Aceste acte au fost coordonate cu Primăria or. Vatra mun. Chișinău și predate Consiliului orășenesc Vatra mun. Chișinău spre examinare și adoptare a unei decizii privind delimitarea terenurilor ca proprietate publică a statului.

Consideră că instanța de fond și instanța de apel au interpretat eronat dispozițiile art. 19 alin. (3) din Legea administrației publice locale și art. 6 alin. (2) al Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor , norme potrivit

căroră, Consiliul local or. Vatra este obligat să examineze și să adopte decizie privind delimitarea terenurilor proprietate a satului și să propună schimbarea destinației terenurilor după caz, în condițiile legii.

Instanța de apel a interpretat eronat art. 9 al Codului transportului feroviar care prevede: (1) Terenuri ale transportului feroviar sânt terenurile date în folosință permanentă (pe termen nelimitat) întreprinderilor și instituțiilor de transport feroviar, conform Codului funciar și altor acte normative în vigoare, pentru executarea unor sarcini speciale. La terenurile transportului feroviar se rapoartă terenurile pe care sânt amplasate liniile și stațiile de cale ferată (inclusiv zona de expropriere), precum și cele ocupate de plantațiile de protecție și consolidare, construcțiile, clădirile, instalațiile și alte obiecte necesare pentru asigurarea funcționării transportului feroviar.

La materialele cauzei, în instanța de apel a fost anexat extrasul din registrul bunurilor imobile nr. 0122101119 eliberat de ÎS „Cadastru”, prin care la data de 15.10.2015 a fost înregistrat dreptul de gestiune economică a ÎS „Calea Ferată din Moldova” asupra bunului imobil - construcție cu nr. cadastral 0122101.119.01, modul de folosință „construcție comercială, prestarea serviciilor”. Potrivit înscrierilor de la subcapitolul II al extrasului respectiv, dreptul de proprietate asupra terenului cu nr. cadastral 0122101.119 aparține Administrației publice locale. Instanța de apel, însă, a omis a se expune asupra înscrișului respectiv, care servește la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele formulate în recurs se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recurs, în esența lor, sânt similare argumentelor

invocate atât în prima instanță cât și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Iurie Bejenaru